

VALSTYBĖS ĮMONĖS TURTO BANKO

TECHNINIO STANDARTO

PRIEDAS SA
(architektūrinė dalis)

2025 m.

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

- Šios nuostatos nustato reikalavimus statinio architektūros projektavimui ir statybai, siekiant užtikrinti kokybišką ir saugią statybą.
- Nuostatos taikomos visiems statybos rangovams ir projektuotojams, dalyvaujantiems statybos procese.
- Projektai turi būti parengti laikantis galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų.
- Projektavimo metu turi būti atsižvelgiama į statinio funkcionalumą, estetiką ir aplinkosaugos reikalavimus.

2. UNIVERSALUS DIZAINAS

Turto banko valdomi statiniai projektuojami ir statomi, rekonstruojami ir remontuojami vadovaujantis pagrindiniais universalaus dizaino (UD) principais:

- Visų lygybės – ta pačia aplinka ir produktais gali naudotis ir ribotus funkcinius gebėjimus turintys asmenys, tai yra jie neišskiriami iš visų kitų. Gaminiai ir statiniai suprojektuojami taip, kad jie atrodytų patraukliai ir estetiškai;
- Lankstumas – galimybė tą patį naudojamą dalyką prisitaikyti pagal individualius poreikius (pvz. reguliuoti aukštį);
- Paprastas ir intuityvus naudojimas – lengvai suprantama, kaip naudotis daiktu, orientuotis aplinkoje;
- Tinkama informacija – pakankamai informacijos ir ši informacija pateikiama įvairiomis reikiamomis formomis, įskaitant brailio raštu, garsinę informaciją;
- Tolerancija klaidoms – nėra tikimybės patirti žalą ar orumo pažeminimą;
- Mažiausios jėgos sąnaudos – aplinka ir produktais gali pasinaudoti ir mažesnę fizinę jėgą turintys asmenys;
- Optimalus dydis ir erdvė – tinkamas erdvių, statinių ir produktų plotis, aukštis, dydis.

Statinių UD projektuojamas vadovaujantis statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ ir kitų teisės aktų reikalavimais bei laikantis tarptautiniame standarte ISO 21542:2011 „Pastatų statyba. Užstatytos aplinkos prieinamumas ir naudojamumas“ aprašytų principų.

UD kūrimo priemonės Turto banko valdomiems statiniams šiame dokumente skirstomos į pagrindines ir papildomas priemones.

Pagrindinės priemonės – turėtų būti taikomos visais atvejais išskyrus objektyvias išimtis, kada to padaryti negalima arba tai reikalauja nepagrįstai didelių investicijų.

Papildomos priemonės – jų taikymas yra rekomenduojamas, tačiau dėl jų taikymo kiekvienu konkrečiu atveju sprendžia užsakovas su projektuotoju įvertinę objekto specifiką ir projekto apimtį.

UD kūrimo priemonės ir reikalavimai taikomi:

Eil. Nr.	Sritis	Priemonės ir reikalavimai
1.	Automobilių parkavimas	Pagrindinės priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • Automobilių parkavimo vietos projektuojamos laikantis STR 2.03.01:2019 reikalavimų neįgaliųjų parkavimo vietų įrengimui. • Nuo neįgaliųjų stovėjimo vietos iki gretimo aukštesnio pėsčiųjų tako (prieinamos trasos) turi būti įrengta bortelio nuožulni rampa, kurios plotis ne mažiau kaip 1000 mm, o nuolydis atitinka ISO 21542:2011 8 skyriaus reikalavimus. • Neįgaliųjų automobilių stovėjimo vietų kelio danga turėtų būti ryškiai, aiškiai pažymėta, taip pat prie stulpų ar sienų turi būti pritvirtinti ženklai (ISO 21542:2011 6.5 sk.).
2.	Pėsčiųjų takai ir rampos	Pagrindinės priemonės: <ul style="list-style-type: none"> • Pėsčiųjų takai arba maršrutai turi būti atskirti nuo dviračių ir motorinių transporto priemonių eismo maršrutų. (ISO 21542:2011, 7.2 skyrius).

		<ul style="list-style-type: none"> • Turi būti naudojami taktiliniai paviršiaus indikatoriai, rodantys kryptį į įėjimą į pastatą nuo viešo naudojimo takų ir šaligatvių, ypač nesant kitų kelio į pastatą nuorodų. (ISO 21542:2011, 7.2 skyrius). • Pėsčiųjų takuose su įrengtais taktiliniai vaikščiojimo indikatoriais, tiesioginėje linijoje neturi būti kliūčių (kolonų, stulpų, stendų, mažesnių nei 1 m aukščio objektų ir pan.). (ISO 21542:2011, 7.2 skyrius). • Kai ištisiniam pėsčiųjų take yra laiptai arba rampos, taktiliniai įspėjamieji indikatoriai turi būti įrengti ir laiptakio arba rampos viršuje ir apačioje. • Kai neįmanoma išvengti tiesioginėje judėjimo linijoje esančių pavojų, turi būti įrengti taktiliniai įspėjamieji indikatoriai ir vaizdinio žymėjimo priemonės. (ISO 21542:2011, 7.2 skyrius). • Jeigu priėjimo keliuose neįmanoma išvengti pastatomų stulpelių, kolonų ir pan., jie turi būti aiškiai pažymėti vaizdiniais indikatoriais. Bent 75 mm aukščio ir 30 mažiausio regimojo kontrasto su fonu vaizdiniai indikatoriai turi būti įrengti nuo 900–1 000 mm iki 1 500–1 600 mm aukštyje virš grindų lygio. (ISO 21542:2011, 7.3 sk.). • Kai į pastatą vedančio tako laiptų aikštelės kryptis keičiasi daugiau nei 45°, turi būti užtikrinta bent 1 500 mm x 1 500 mm dydžio manevravimo erdvė. Kai į pastatą vedančio tako laiptų aikštelėse kryptis keičiasi daugiau nei 45°, elektrinių neįgaliųjų vežimėlių ir paspirtukų tako išorinio lanko spindulys turi būti bent 1 900 mm. (ISO 21542:2011, 7.6 sk.). • Rampos paviršiaus plotis turi būti bent 1 200 mm; laisvas rampos plotis tarp turėklų arba bet kokios kliūties turi būti bent 1 000 mm; išskirtinės aplinkybės pritaikant miesto zonoms arba prie esamų pastatų įėjimo: laisvasis rampos plotis turi būti bent 900 mm. (ISO 21542:2011, 8.3 sk.) <p>Papildomos priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iš bet kurios automobilio stovėjimo aikštelės turi būti tinkamomis priemonėmis nurodyta tako į pastatą vieta (taikoma, tai tako ir įėjimo į pastatą negalima lengvai ir intuityviai surasti). Labai sudėtinguose objektuose turėtų būti pateikta vaizdinė ir taktilinė informacija, padedanti orientuotis ir rasti kelią. (ISO 21542:2011, 7.2 skyrius); • Takuose su pakopomis, turinčiame 2 ar daugiau pakopų laiptatakyje, turi būti įrengti turėklai abipus laiptatakio; • Į pastatą vedantys ir aplink jį esantys keliai turi būti gana stipriai apšviesti dirbtinėmis priemonėmis, kad būtų geriau matomas lygio pasikeitimas arba nuolydis. Rampos, įėjimai, informaciniai ženklai ir kt. turi būti gerai apšviesti dirbtinėmis priemonėmis, apšvieta turi būti bent 100 lx. (ISO 21542:2011, 33.2 sk.).
3.	Įėjimas į pastatą	<p>Pagrindinės priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinį įėjimą į pastatą turi būti galima identifikuoti nuo objekto ribos ir iš visų objekte esančių skirtų prieinamų stovėjimo vietų. Jeigu neišeina lengvai identifikuoti įėjimo, turi būti pateikiamos tinkamos vaizdinės ir taktilinės kelio radimo priemonės. • Įėjimai į pastatą turi būti horizontalūs. Bet koks iškilus slenkstis negali būti aukštesnis nei 20 mm. Kai būtina įrengti iškilų slenkstį, jis turi būti ne aukštesnis kaip 20 mm, nuožulnus, jo šviesos atspindžio vertė (LRV) turi būti bent 30 balų skirtis nuo grindų. (ISO 21542:2011, 10.1 sk.). <p>Papildomos priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įėjimai į pastatą, įskaitant galutinius priešgaisrinius išėjimus, turėtų būti lengvai randami, saugiai ir patogiai naudojami, ribotai veikiami lietaus ir sniego (įrengtas stogelis virš įėjimo ir pan.). (ISO 21542:2011, 10.1 sk.). • Prieš į pastatą atsidarančias duris turėtų būti bent 1 500 mm x 1 500 mm dydžio manevravimo erdvė. Kai gali reikėti neįgaliųjų vežimėlių apsisukti 180° kampu, turi būti numatyta bent 1 600 mm x 2 150 mm erdvė. (ISO 21542:2011, 10.2 sk.).
4.	Koridoriai	<p>Pagrindinės priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bet koks iškilus slenkstis esantis praėjimuose negali būti aukštesnis nei 20 mm. Kai būtina įrengti iškilų slenkstį, jis turi būti ne aukštesnis kaip

		<p>20 mm, nuožulnus, jo šviesos atspindžio vertė (LRV) turi bent 30 balų skirtis nuo grindų. (ISO 21542:2011, 11.1 sk.).</p> <ul style="list-style-type: none"> Mažiausias laisvasis koridorių plotis turi būti 1 200 mm, rekomenduojamas plotis 1 800 mm (išimtys gali būti taikomos remontuojant esamus pastatus, kaip koridoriaus platinimas reikalaujant didelių investicijų ir nėra būtinas platinti pagal kitų teisės aktų reikalavimus). Nustatant mažiausią koridoriaus plotį ir ilgį, kaip kriterijus turi būti taikomas koridoriaus naudojimo intensyvumas. (Kuo intensyviau naudojamas, tuo platesnis koridorius). (ISO 21542:2011, 11.2 sk.) Jei įmanoma, rampų patalpose reikėtų vengti. Prireikus rampos patalpose, jos turi būti projektuojamos pagal papildomus kriterijus: a) jokia rampų serija neturėtų būti aukštesnė nei 2 000 mm. Jeigu taip nėra, turi būti pateikta alternatyva, pvz., liftas; b) didžiausias leidžiamas nuolydis turi būti 1:15 (67 mm/m, 6,7 proc.). Nuolydis turi būti kiek įmanoma mažiausias. (ISO 21542:2011, 12.2 sk.). Mažiausias apšvietimas rampos viršuje ir rampos apačioje turėtų būti 200 lx, o tarp apačios ir viršaus 150 lx. (ISO 21542:2011, 12.2 sk.) <p>Papildomos priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kai klientų aptarnavimo ir panašios paskirties zonos įrengtos toliau nuo pagrindinio įėjimo durų ir juos pakankamai sudėtinga intuityviai surasti, (sudėtingo išplanavimo pastatuose, didelėse atvirose zonose ir pan.), klientų judėjimo takai pažymimi įrengiant vaizdines nuorodas ir taktilinius vaikščiojimo indikatorius iki klientų aptarnavimo zonų ir informacinių stendų. Turi būti aiškiai pažymimi ir išėjimo bei evakuaciniai keliai iš pastato. (ISO 21542:2011, 11.1 sk.). Koridoriaus posūkiuose posūkio apskritimo skersmuo turi būti bent 1 500 mm, jame neturi būti jokių kliūčių. (ISO 21542:2011, 11.1 sk.).
5.	Laiptai ir liftai	<p>Pagrindinės priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mažiausias naujai įrengiamų laiptų laiptatakio plotis turi būti 1 200 mm (išskyrus atvejus, kai tokių matmenų laiptatakiai esamame pastate įrengti neįmanoma neatlikus didelės apimties statybos darbų). (ISO 21542:2011, 13.4 sk.). Mažiausias plotis tarp turėklų turi būti bent 1 000 mm (išskyrus atvejus, kaip laiptatakio plotis mažesnis nei 1000 mm). (ISO 21542:2011, 13.2 sk.). Laisvasis prieinamas aukštis po laiptais turi būti bent 2 100 mm. Jeigu laisvasis aukštis mažesnis nei 2 100 mm, turi būti įrengtas nuo susidūrimo saugantis elementas. (ISO 21542:2011, 13.4 sk.). Prieš laiptatakų pradžią ir pabaigą yra įrengiami taktiliniai įspėjamieji paviršiaus indikatoriai. Taktilinė dėmesį atkreipianti struktūra turėtų būti 600–900 mm gylio ir baigtis 300–500 mm iki pirmosios žemyn vedančių laiptų pakopos priekinės briaunos. (ISO 21542:2011, 13.5 sk.). Prie visų vidaus laiptų, turinčių dvi ir daugiau pakopų, įrengiami turėklai. Turėklai turi būti įrengiami abipus laiptatakio, o laiptų laisvam pločiui viršijus 2 700 mm, turi būti įrengtas centrinis turėklas su sąlyga, kad vienos pusės laisvasis plotas būtų bent 1 500 mm. (ISO 21542:2011, 14.2 sk.). Ant lifto iškviatimo ir valdymo mygtukų (arba šalia jų) turi būti pateikiama informacija Brailio raštu apie mygtuko reikšmę. Kabinoje turi būti įrengtas bent vienas horizontalus turėklas šoninėje lifto kabinos sienoje. Lifto kabinoje turi būti įrengtas veidrodis, leidžianti iš kabinos atbulomis išvažiuojančiam naudotojui stebėti už jo esančias kliūtis. Panoraminiuose liftuose veidrodį reikėtų įrengti kai lifto kabinos matmenys yra ne didesni nei 1 100 mm x 1 400 mm – kai neįgaliųjų vežimėlių naudotojas negali apsisukti. (ISO 21542:2011, 15.4.3 sk.). <p>Papildomos priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> Takuose su pakopomis, laiptuose arba rampoje įrengiami turėklai turi turėti horizontalią iškyšą, besitęsiančią bent 300 mm už kiekvieno laiptatakio pirmosios ir paskutinės pakopos iškyšų. (ISO 21542:2011, 14.6 sk.)

6.	Durys ir langai	<p>Pagrindinės priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visų keičiamų durų laisvasis plotis turi būti bent 800 mm; rekomenduojamas 850 mm arba didesnis. Išimties gali būti taikomos, kai durys keičiamos laikančiojoje pastato konstrukcijoje. (ISO 21542:2011, 18.1.2 sk.). • Jeigu bet kurios durys atsidaro į besileidžiančius laiptus, mažiausias saugus manevravimo atstumas turėtų būti 2 000 mm, įskaitant durų varstymo zoną, kad pavojus neįgaliųjų vežimėlių naudotojams būtų kuo mažesnis. (ISO 21542:2011, 18.1.2 sk.). • Durų atidarymo mechanizmai ir furnitūra parenkama taip, kad duris būtų patogų atidaryti bet kuria ranka, sugniaužtu kumščiu ir alkūne. • Tarp durų priekinės briaunos ir tarpdurio statmenos sienos turi būti palikta bent 600 mm erdvės manevruoti, kai tai yra įmanoma įgyvendinti atsižvelgiant į pastato konstrukcijas. Rekomenduojama 700 mm arba didesnė erdvė. Ši erdvė reikalinga, kad duris galėtų atidaryti neįgaliųjų vežimėlį arba vaikštynę naudojantys asmenys. Jeigu atstumas tarp durų priekinės briaunos ir sienos yra mažesnis nei 600 mm, turi būti svarstoma automatinė durų įrengimo galimybė. (ISO 21542:2011, 18.1.3 sk.). • Stiklinės (istiklintos) durys turi būti aiškiai pažymėtos vaizdiniais indikatoriais. Arti judėjimo erdvių esantys dideli istiklinti plotai gali būti klaidingai palaikyti angomis. 900–1 000 mm ir 1 300–1 400 mm aukštyje virš grindų lygio turi būti įrengti 75 mm aukščio ištisiniai vaizdiniai indikatoriai (arba vienas ištisinis indikatorius nuo 900 mm iki 1400 mm aukštyje nuo grindų), kurių šviesos atspindžio koeficientas nuo fono skiriasi bent 30 balų. (ISO 21542:2011, 18.1.5 sk.). • Jeigu įrengiamos automatiškai atidaromos durys, jų mažiausias laisvasis plotis turi būti bent 850 mm. Visos automatinės durys turi laikytis visiškai atviros neprilaikant jų rankomis. (ISO 21542:2011, 18.1.8 sk.). • Mechanizuotos varstomosios durys turi turėti tinkamą aptikimo įtaisą, nustatytą taip, kad prie durų artėjantis arba nuo jų tolstantis asmuo nepaliestų durų šioms atsidarant ir užsidarant. (ISO 21542:2011, 18.1.9 sk.). • Kai naudojamos sukamosios durys, šalia jų turi būti įrengtos papildomos prieinamos durys, kurias būtų galima bet kada naudoti. Prieinamos durys gali būti automatinės, rankinės arba mechanizuotos, stumdomosios arba sulankstomosios. Papildomos durys turi būti aiškiai identifikuotos ir paženklintos siekiant parodyti, kad jos prieinamos. (ISO 21542:2011, 18.1.10 sk.). • Automatinės sukamosios durys turi turėti priemones, duris sulėtinančias arba sustabdančias, kai jos veikiamos slėgio arba pasipriešinimo. (ISO 21542:2011, 18.1.10 sk.). • Durų užraktai, rankenos, skambučiai ir kiti įtaisai, sudarantys galimybę patekti į tam tikrą vietą, turi būti lengvai identifikuojami, pasiekiami ir naudojami. Durų furnitūra turi būti išdėstyta 800–1 000 mm, pageidautina 900 mm aukštyje. (ISO 21542:2011, 18.1.11 sk.). • Durų furnitūra turi turėti galimybę ją valdyti viena ranka. (ISO 21542:2011, 18.1.11 sk.). • Abipus durų turi būti pakankamai erdvės, kad neįgaliųjų vežimėlyje sėdintys asmenys galėtų pasiekti durų valdymo įtaisus ir pervąžuoti per duris. (ISO 21542:2011, 18.1.11 sk.). <p>Papildomos priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durų savaiminio uždarymo priemonės turi būti projektuojamos taip, kad joms atidaryti reikėtų ne didesnės nei 25N jėgos. Kitu atveju turi būti apsvarstytas durų atidarymo įtaisų įrengimas. • Kai durims atidaryti reikia didesnės nei 25N jėgos, reikalinga įvertinti automatiškai atsidarančių durų įrengimą (taikoma su užsakovu suderintais atvejais) • Langai turi būti lengvai atidaromi ir uždaromi (kai pagal projektinius sprendinius jie turi būti varstomi). Turi būti galima langus atidaryti ir uždaryti viena ranka. (ISO 21542:2011, 18.3.2 sk.).
----	-----------------	---

		<ul style="list-style-type: none"> Kad neįgaliųjų vežimėlių naudotojai galėtų matyti per langą, apatinė stiklo briauna turėtų būti projektuojama ne aukščiau kaip 1 000 mm nuo grindų. Šis sprendinys taikomas naujai įrengiamiems langams ir kai tai suderinama su statinio naudojimo saugos sprendiniais. (ISO 21542:2011, 18.3.3 sk.) Lengvai atidaromuose languose gali reikėti įrengti vaikams iškristi neleidžiančius apsauginius įtaisus, tais atvejais, kaip pagal statinio faktinę naudojimo paskirtį jame gali būti vaikų. (ISO 21542:2011, 18.3.2 ir 18.3.3 sk.).
7.	Tualetai	Pagrindinės priemonės: <ul style="list-style-type: none"> Tualetai neįgaliesiems pastatuose įrengiami vadovaujantis STR 2.03.01:2019 15 sk. ir ISO 21542:2011 26; Kiti tualetai projektuojami vadovaujantis teisės aktais reglamentuojančiais tokių patalpų įrengimą visuomeniniuose statiniuose ir užsakovo reikalavimai.
8.	Klientų aptarnavimo vietos	Papildomos priemonės (priemonių diegimas derinamas su pastatų naudotojais): <ul style="list-style-type: none"> Klientų aptarnavimo vietų (stalai ir kt.) nereikėtų išdėstyti prieš langus, kur dėl ryškios saulės šviesos darbuotojo veidas atsiduria šešėlyje, todėl būna sunku skaityti iš lūpų. Reikėtų stengtis, kad nebūtų atspindžių ir akinimo. (ISO 21542:2011, 19.1 sk.) Prieš aptarnavimo vietą, aptarnaujančiojo ir lankytojo pusėse turi būti bent 1 500 mm kraštinės ilgio kvadratinė laisva manevravimo erdvė. Pageidautinas kraštinės ilgis 1 800 mm. (ISO 21542:2011, 19.3 sk.); Kai lankytoji reikia rašyti, turėtų būti sudarytos sąlygos neįgaliojo vežimėlio naudotojui iš priekio prisitarti prie stalo, o po stalu turi būti pakankamai vietos neįgaliojo vežimėlio naudotojo keliams. Aptarnavimo stalo aukštis turi būti 740–800 mm nuo grindų. Po stalviršiu turi būti bent 700 mm laisva erdvė keliams. (ISO 21542:2011, 19.4 sk.). Turėtų būti sudaryta galimybė lankytoji rašyti stovint – bent dalis aptarnavimo stalo turėtų būti tokio aukščio, kad ant jo būtų galima rašyti stovint – 950–1 100 mm aukščio. (ISO 21542:2011, 19.4 sk.). Kad būtų lengviau skaityti iš lūpų, turi būti įrengtas vienodas apšvietimas. Aptarnavimo stalų skaitymo ir rašymo paviršiai turi būti apšviesti taip, kad patalpos apšvietimo lygis būtų bent 200 lx, o stalo – nuo 350 lx iki 450 lx. (ISO 21542:2011, 19.5 sk.).
9.	Interjero detalės	Pagrindinės priemonės: <ul style="list-style-type: none"> Pavojingose zonose, pvz., ant laiptų arba lygio pasikeitimo vietose kelyje, aplink duris ir prie komunikacijos ar informacijos sistemų turi būti užtikrinamas tinkamas šviesos lygis. Minimalūs reikalavimai: horizontalūs paviršiai – 100 lx; laiptai, rampos, eskalatoriai, judantys takai – 150 lx. Didelių paviršiaus plotų (sienos, grindys, durys, lubos), orientaciją lengvinančių elementų ir komponentų (turėklai, jungikliai ir valdymo įtaisai, taktiliniai vaikščiojimo indikatoriai ir įstiklintų plotų vaizdiniai indikatoriai) šviesos atspindžio skirtumai turi būti ≥ 30 balų. (ISO 21542:2011, 33.5 sk.). Galimi pavojai ir savaime kontrastingi ženklavimo elementai (vaizdinis indikatorius ant pakopų) ir tekstinė informacija (informaciniai ženkliukai, nuorodos) turi būti ≥ 60 balų šviesos atspindžio vertės. (ISO 21542:2011, 35.1 sk.). Įsitvėrimo rankenos ir durų ar langų rankenos turėtų būti bent 80 mm ilgio. (ISO 21542:2011, 36.4 sk.). Stumdomųjų durų vertikalioji rankena turėtų būti 30–50 mm skersmens. Tarpas tarp rankenos ir sienos – 45 – 65 mm. (ISO 21542:2011, 36.4 sk.). Mygtukai ir įtaisai turi būti identifikuojami regimojo kontrasto būdu – aiškiai matomi ir atpažįstami (ISO 21542:2011, 36.5 sk.). Visi svarbūs valdymo įtaisai turėtų būti pažymėti Brailio raštu. (ISO 21542:2011, 36.5 sk.). Kad būtų galima neįgaliojo vežimėliu iš priekio privažiuoti prie stalo, aptarnavimo stalo ir pan. turi būti užtikrinta bent 700 mm laisvojo aukščio,

		<p>bent 600 mm laisvojo gylio ir bent 900 mm pločio laisva erdvė keliams. (ISO 21542:2011, 37.3 sk.).</p> <p>Papildomos priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pastato durys, skirtingi aukštai arba skyriai turėtų būti identifikuojami skirtingomis spalvomis, kad būtų lengviau sutrikusių pažintinių gebėjimų asmenims. Nereikėtų naudoti raudonų ir žalių atspalvių derinių. (ISO 21542:2011, 35.2 sk.). • Skirtingi aukštai turėtų būti pažymėti aiškiai apibrėžtais dideliais numeriais, atitinkančiais aukštą, jie turėtų būti užrašyti ir laiptinėse, kad padėtų besievakuojančiesiems ir prie lifto bei kiekvieno lygio laiptų vestibuluose. (ISO 21542:2011, 35.2 sk.). • Kabinetų durys, nuorodos ir pan. turėtų būti pažymėti dideliu, kontrastingu šriftu, tai palengvintų silpnaregiams ir sutrikusių pažintinių gebėjimų asmenims orientuotis pastate. • Jeigu naudojami stalai su fiksuotomis kėdėmis, prie stalo turi būti vieta bent vienam neįgaliojo vežimėliu judančiam asmeniui. (ISO 21542:2011, 37.3 sk.).
10.	Darbo vietų planavimas	<p>Pagrindinės priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompiuterinės darbo vietos pastatuose planuojamos taip, kad jomis galėtų naudotis darbuotojai nepriklausomai nuo jų judėjimo galimybių. • Turi būti užtikrinama, kad darbuotojai visame pastate (arba kaip įmanoma didesnėje jo dalyje) galėtų savarankiškai judėti. • Visuose viešojo sektoriaus pastatuose turi būti suplanuota ne mažiau kaip 5 proc. darbo vietų pritaikytų žmonėms su judėjimo negalia. Kad būtų galima neįgaliojo vežimėliu iš priekio privažiuoti prie darbo stalo, turi būti užtikrinta bent 700 mm laisvojo aukščio, bent 600 mm laisvojo gylio ir bent 900 mm pločio laisva erdvė keliams. Prie darbo stalo turi būti ne mažesnė nei 1500 x 1500 mm manevravimo erdvė neįgaliojo vežimėliui. Darbo kabinete prie neįgaliajam pritaikytos darbo vietos turi būti užtikrintas ne mažesnio nei 900 mm pločio laisvas privažiuojamas vežimėliu.
11.	Informaciniai ženklai	<p>Pagrindinės priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kryptiniai ženklai turėtų aiškiai nukreipti asmenis link reikiamų patalpų. Jie turi būti išdėstyti vietose, kuriuose priimami sprendimai dėl krypties, ir nuo pradžios iki įvairių tikslo vietų sudaryti logišką orientavimosi seką. Jie turi būti kartojami ne pernelyg dažnai, tačiau kaskart esant eismo krypties pasikeitimo galimybei. (ISO 21542:2011, 40.3.2 sk.). • Pastato viešo naudojimo erdvėse turėtų būti įrengti ženklai nurodantys kelią į tualetus (ISO 21542:2011, 40.2.1 sk.). • Laiptinėse turėtų būti informaciniai ženklai, identifikuojantys visas įėjimo ir išėjimo vietas. (ISO 21542:2011, 40.3.2 sk.). • Kryptiniai ir funkciniai ženklai turėtų būti įrengti žemiau nei 1 600 mm, kad prie jų būtų lengva prisitarti. Ženkla turėtų būti įrengiami tokiose vietose, kur būtų aiškiai matomi sėdintiems, stovintiems ir einantiems. Ženkla turėtų būti įrengiami 1 200–1 600 mm aukštyje nuo grindų arba žemės paviršiaus. Turėtų būti galima prisitarti prie ženklo ir jį perskaityti iš arti. Kai tikėtina, kad ženklas gali būti užstotas, pvz., esant daug žmonių, ženklai turi būti įrengiami bent 2 100 mm aukštyje nuo grindų. (ISO 21542:2011, 40.4 sk.). • Šriftai turi būti lengvai įskaitomi. Turėtų būti naudojamas šrifto stilius be užrašų. (Times New Roman netinka). Turi būti naudojamas panašus į Helvetica arba Arial medium šrifto stilius. (ISO 21542:2011, 40.5 sk.). • Šrifto dydis priklauso nuo skaitymo atstumo. Pageidautinas 20–30 mm raštmenų aukštis kiekvienam žiūrėjimo atstumo metrui. Raštmenų aukštis turėtų būti ne mažesnis kaip 15 mm. (ISO 21542:2011, 40.5 sk.). • Ženkla turėtų būti aiškūs. Jie turėtų būti suprojektuoti taip, kad būtų paprasti ir lengvai interpretuojami. Pranešimas turėtų būti vienareikšmiškas. Reikėtų vartoti trumpus sakinius ir paprastus žodžius. Rekomenduojama naudoti piktogramas. (ISO 21542:2011, 40.9 sk.). • Ant lifto skydelių esantys ženklai turi būti iškili taktiliniai ir turėti užrašus Brailio raštu. (ISO 21542:2011, 40.10 sk.).

	<p>Papildomos priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viešuosiuose pastatuose, šalia pagrindinio įėjimo, turėtų būti orientacinis pastato planas (patalpų išdėstymo schema). (ISO 21542:2011, 40.3.1 sk.). • Pastato viešo naudojimo erdvėse turėtų būti įrengti ženklai nurodantys kelią į tualetus (ISO 21542:2011, 40.2.1 sk.). • Aukštų numeriai kiekviename aukšte turi būti užrašyti laiptinėse ir liftų holuose, kad būtų kiekviename lygmenyje matomi iš lifto kabinos. (ISO 21542:2011, 40.3.2 sk.).
--	---

3. PLANINIAI SPRENDINIAI IR FUNKCINIAI RYŠIAI

3.1. Patalpų planavimo principai

Projektuojant administracinius pastatus turi būti siekiama sukurti efektyvias, ergonomiškas ir lanksčias darbo erdves Turto banko klientams (nuomininkams). Planiniai sprendiniai turi užtikrinti galimybę ateityje lengvai pertvarkyti patalpas keičiantis nuomininkų poreikiams ir patalpų naudojimo paskirčiai.

Projektuojant planinius sprendimus turi būti atsižvelgiama į Turto banko nuomininkų poreikius ir jų darbo organizavimo principus.

Atskiriems Turto banko nuomininkams pastate turi būti sukuriama atskiros erdvės, kuriomis jie galėtų patogiai naudotis nepriklausomai nuo kitų nuomininkų. Patalpos tarp atskirų nuomininkų turi būti (jeigu įmanoma) atitvertos kontroliuojamas praėjimais.

Darbo vietos įprastai planuojamos kabinetiniu principu po 1-6 darbuotojus kabinete. Darbo vietos išdėstomos taip kad darbuotojas sėdėtų šonu į langą, darbo stalai dėstomi eilėmis arba grupėmis po 4. Darbo vietos planuojamos taip, kad darbuotojai sėdėtų vienas priešais kitą. Darbo kabinetuose turi būti suplanuotos vietos dokumentų, viršutinių drabužių ar darbuotojų asmeninių daiktų saugojimo spintoms (poreikis derinama su nuomininku). Šie darbo vietų išdėstymo principai gali būti koreguojami Turto banko atsakingų darbuotojų sprendimu arba nuomininkų prašymu su Turto banko darbuotojų pritarimu.

Bendro naudojimo patalpose turi būti suplanuotos vietos daugiafunkcinių spausdinimo kopijavimo įrenginių pastatymui. Taip pat gali būti formuojamos ir atskiros kopijavimo – spausdinimo patalpos.

Posėdžiams skirtos patalpos gali būti planuojamos vidinėje pastato dalyje be tiesioginio natūralaus apšvietimo (turi būti užtikrinamas antrinis natūralus apšvietimas). Posėdžių patalpose įprastai planuojama posėdžių stalas viduryje patalpos ir numatoma vieta vaizdo monitoriaus pakabinimui ant sienos. Pagal Užsakovo ar nuomininko poreikius gali būti įrengiamos ir konferencinio tipo patalpos – su pranešėjų stalu posėdžių salės gale ir eilėmis išdėstytomis sėdimomis vietomis.

Nuomininkų poreikiams patalpose gali būti planuojamos ir kitos jų veiklai reikalingos patalpos.

3.2. Bendrai nuomininkų naudojamos patalpos

Pastatuose, kurie planuojami daugiau nei vienam nuomininkui, gali būti planuojamos patalpos bendram visų nuomininkų naudojimui (sprendžia Turto bankas projektavimo metu). Numatoma įrengti tokias bendrai naudojamas patalpas:

- Klientų aptarnavimo zona;
- Klientų laukiamieji;
- Vaikų valandinės priežiūros kambariai;
- Posėdžių ir konferencijų salės;
- Darbuotojų poilsio zonos;
- Patalpos valgymui, virtuvėlės;
- Kitos patalpos pagal poreikį.

Bendrai naudojamos patalpos pastate grupuojamos vienoje pastato dalyje (aukšte, korpuse) ir planuojamos taip, kad jomis patogiai galėtų naudotis visi pastato nuomininkai.

Patalpų planiniai ir interjero sprendiniai turi būti universalūs ir tinkami visų kliento poreikiams. Turi būti vengiama išskirtinių arba pagal konkretaus kliento stilių projektuojamų interjero sprendimų.

Bendro naudojimo patalpų valdymui diegiamos klientų srautų valdymo, patalpų užimtumo ir rezervavimo sistemos.

Sanitariniai mazgai:

1. Sanitarinė įranga turi būti pritaikyta intensyviai naudojimui. Visuose tualetuose turi būti įrengiami pakabinami arba pastatomi klozetai.
2. Sanitarinių mazgų vamzdžiai turi būti klojami paslėptuoju būdu. Jeigu yra tokių vietų kur vamzdžiai yra matomi, jie turi būti chromuoti / nikeliuoti.
3. Bendro naudojimo patalpose esantys tualetai ir dušai turi būti aprūpinti tualetinio popieriaus laikikliais, popierinių rankšluosčių laikikliais, šiukšliadėžėmis, maišelių laikikliais (higieniniams paketams), popieriaus ir muilo dozatoriais, veidrodžiais bei kabliukais rankinėms pakabinti.

Bendrose patalpose turi būti suprojektuoti ir sumontuoti baldai.

Virtuvėlės turi būti pritaikyti virtuvės įrangai montuoti, įranga gali būti montuojama erdvėje, atitvertoje nuo bendros poilsio kambario erdvės. Turi būti įrengtas vandens įvadas ir elektros tiekimo lizdai, skirti virtuvės įrangai prijungti.

Poilsio kambarys apstatomas šiais baldais ir įranga:

- pakabinamomis ir pastatomomis (su stalviršiu maistui ruošti) spintelėmis su lentynomis ir stalčiais, skirtais maistui ruošti ir indams laikyti;
- stalais;
- minkštasuoliais arba kėdėmis;
- šaldytuvu;
- mikrobangų krosnele.

Posėdžių salėse turi būti šie baldai:

- stolas 6–8 žmonėms;
- kėdė, 6–8 vnt.

3.3. Patalpų plotų reikalavimai

Efektyvus Turto banko valdomų pastatų panaudojimas yra reglamentuotas Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu tvirtinamais Administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto panaudojimo efektyvumo rodikliais (vadovautis aktuolia teisės akto redakcija). Projektuojant patalpas turi būti siekiama neviršyti šių rodiklių maksimalių reikšmių:

- Bendras plotas, tenkantis vienam darbuotojui iki 17 kv. m. (taikoma senos statybos pastatuose);
- Bendras plotas, tenkantis vienam darbuotojui iki 14 kv. m. (taikoma naujos statybos pastatuose);
- Kabinetinis plotas, tenkantis vienam darbuotojui iki 10 kv. m.
- Kabinetinio ploto ir bendrojo ploto santykis $\geq 60\%$.

3.4. Funkciniai ryšiai pastate

Funkciniai ryšiai pastate kuriami taip, kad pastate būtų lengva intuityviai orientotis ir atskiros darbuotojų ir klientų grupės jiems reikalingas erdves pasiektų kuo paprasčiau.

Nuomininkų klientų aptarnavimo zonos įkuriamos pirmuosiuose pastato aukštuose ir turi būti kuo arčiau pagrindinio įėjimo į patalpas.

Nuomininkų administracinės darbo zonos, kuriamos grupuojant jas pagal nuomininkus. Nuomininkų personalo įprastiniai judėjimo keliai neturi kirsti kito nuomininko nuomojamų patalpų.

Nuomininkų darbuotojų pateikimas į pastatą planuojamas per pagrindinį įėjimą ar kitus kontroliuojamus tarnybinius įėjimus iš automobilių parkavimo aikštelių.

Klientų įėjimai į pastatą planuojami per pagrindinį įėjimą į pastatą.

4. STATINIO ARCHITEKTŪRA IR APDAILA

4.1. Bendrieji reikalavimai architektūrai

Pastato architektūra projektuojama siekiant kurti šiuolaikišką ir modernią architektūrą arba, tais atvejais kai esama pastato architektūra turi nustatytų vertingųjų savybių, siekiant išlaikyti esamos architektūros vertingąsias savybes.

Pastato architektūrai turi parenkami sprendimai ir medžiagos derinant su gretima urbanistine aplinka. Sprendiniai turi būti ekonomiški, bet ilgaamžiai, patvarūs ir nesudėtingai eksploatuojami.

4.2. Išorės apdaila

Pastatų išorės apdailos sprendimai projektuojami pagal specialiuosius architektūros reikalavimus, teritorijų planavimo dokumentų reikalavimus, atsižvelgiant į gretimą urbanistinę aplinką, kultūros paveldo apribojimus ir architektūrinę projektuotojo ir Užsakovo idėją. Projektavimo metu tarpinius sprendinius būtina derinti su miesto architektu arba už miesto architektūros formavimą atsakingu savivaldybės administracijos padaliniu.

Pastato fasadų sprendiniams turi būti siekiama naudoti tvarius sprendimus. Projektuojant turi būti apsvarstyta ir įvertinta galimybė naudoti organines, atsinaujinančias medžiagas, medieną arba parinkti sprendinius sukuriančius mažesnę CO₂ pėdsaką, nei įprasti standartiniai sprendiniai.

Pastato fasado medžiagos turi būti suprojektuotos ir parinktos taip, kad atitiktų projekto GS dalies ir projekto BD gaisrinio aprašo reikalavimus.

Pastato fasado skaidrios dalys bei langai turi būti suprojektuoti taip, kad atitiktų projekto GS dalies ir projekto BD gaisrinio aprašo reikalavimus.

Pastato fasadas turi būti suprojektuoti ir įrengti taip, kad tenkintų pastatui keliamus energetinius reikalavimus.

Pastato fasado skaidrios dalys ir langai turi būti suprojektuoti ir įrengti taip, kad atitiktų tam tikrus projektavimo užduotyje keliamus garso slopinimo reikalavimus.

Pastato fasade turi būti vizualiai išskirti pagrindiniai įėjimai į pastatą – turi būti aiškiai identifikuojami klientų patekimai.

Prie pagrindinio įėjimo įrengiamos informacinės lentos ar pilonai su pastato nuomininkų rodykle, sąrašais. Informacinės lentos arba pilonai įrengiami vadovaujantis Techninio standarto priede „VĮ Turto banko NT objektų ženklavimo priemonių gidas“ nurodymais. Konkretų sprendinį pasirenka Užsakovas konsultuodamasis su architektu.

Prie pastato turi būti įrengta vieta vėliavoms kabinti - ne mažiau nei 3 vėliavoms. Atsižvelgiant į esamą situaciją, projektuojami vėliavų stiebai arba prie fasado tvirtinami vėliavų laikikliai.

Lauko laiptai įrengiami iš Lietuvos klimato sąlygoms atsparių medžiagų. Parenkant lauko laiptų medžiagas ir konstrukciją ypatingas dėmesys turi būti skirtas apsaugai nuo paslydimo – laiptų danga turi būti neslidi prie įvairių klimato sąlygų.

Lauko laiptai gali būti įrengti iš gamykloje išlietų gelžbetonio gaminių be papildomos apdailos arba padengiami šiurkštinto granito plokštėmis arba terraco plokštėmis.

Apdailai naudojamos granito arba terraco plokštės turi būti ne mažiau kaip 30 mm storio, ilgis ir plotis per visą laiptų pakopos ilgį ir plotį. Ypač platiems laiptatakiams gali būti naudojamos ne mažiau kaip 1200 mm ilgio granito ar terraco plokštės.

4.3. Pastatų ir patalpų ženklavimas

Turto banko valdomi pastatai ir patalpos ženklinamos pagal vieną įmonės vizualinį stilių. Turto banko pastatų ir patalpų vizualinis stilius ir jo taikymas detaliam aprašytas šio Techninio standarto priede pateiktame „VĮ Turto banko NT objektų ženklavimo priemonių gide“.

Visos parinktos ženklavimo priemonės ir jų detalūs sprendiniai turi būti derinami su Turto banko atstovais projektavimo ir gamybos metu. Turto banko atstovas turi teisę patikslinti ar pakeisti Techninio standarto priede aprašytus sprendinius atsižvelgdamas į objekto specifiką, kliento poreikius arba kitus objektyvius veiksnius.

4.4. Vidaus apdaila – grindys

Vidaus patalpų grindims turi būti naudojamos lengvai valomos, atsparios drėgnam valymui ir patvarios grindų dangos. Grindų dangos spalviniai ir dizaino sprendiniai parenkami projekto architekto derinant prie kitų

pastato interjero sprendinių. Naudojamos neutralios spalvos ir atspalviai – pirmenybės teikiama natūralioms „žemės“ spalvoms (juoda, balta, pilka, ruda) ir jų atspalviams, turi būti vengiama ryškių ir intensyvių spalvų. Skirtingų grindų dangų sandūroje negali būti aukščių skirtumų ir slenksčių.

Bendro naudojimo patalpų grindų apdaila

Holams, koridoriams, klientų aptarnavimo zonoms ir kitoms intensyvaus naudojimo zonoms turi būti projektuojama ir įrengiama patvari ir ilgaamžė grindų danga: akmens masės plytelės, liejamos cementinės grindys, terraco danga ir pan.

Grindų dizainą ir konkrečius gaminius architektas bei rangovas turi suderinti su Užsakovu.

Akmens masės plytelės:

- Akmens masės plytelės turi atitikti EN 176 reikalavimus. Akmens masės plytelės turi būti parinktos pagal patalpų paskirtį, atitinkamai skirtingo storio, stiprumo, neslidžios, atsparios Šalčiui, atmosferos poveikiams, didelėms apkrovoms;
- Akmens masės plytelių atsparumas slydimui pagal DIN 51130-51097 ne blogiau nei R10;
- Naudojamos plytelės turi būti pirmos rūšies ir iš vienos partijos, kad nebūtų spalvos skirtumo;
- Tiek lygios, tiek grublėtos plytelės su profiliu turi būti lengvai valomos, neįgerti purvo, atsparios valikliams, skalbikliams, riebalams;
- Plytelių ir siūlių spalvą, išmatavimus bei grindų piešinį derinti su architektu ir užsakovu;
- Galimi matmenys – 250 x 250 mm, 500 x 500 mm, 600 x 600 mm, 600 x 1200 mm ir didesnio formato;
- Ties visomis sandūromis su vertikaliais paviršiais turi būti įrengiamos 60-100 mm aukščio grindjuostės gaminamos pjaustant tas pačias grindų plyteles;

Darbo kabinetų grindų apdaila

Darbo kabinetams ir kitoms panašios paskirties erdvėms turi būti projektuojama ir įrengiama patvari ir ilgaamžė grindų danga. Galimos grindų dangos: vinilinė grindų danga arba heterogeninė PVC danga (ekonomiškesnis sprendimas). Atskirais atvejais, kai reikalinga siekiant sukurti išskirtinius interjero sprendimus gali būti naudojama kietinto medžio parketlėnčių arba kiliminė grindų danga.

Grindų dizainą ir konkrečius gaminius architektas bei rangovas turi suderinti su Užsakovu.

Vinilinė klijuojama grindų danga:

- Vinilinė grindų danga turi būti tinkama naudoti visuomeninės paskirties patalpose, turi atitikti ekologinius ir higieninius reikalavimus. Dangos formatas - lentelės arba plytelės;
- dangos bendras storis $\geq 2,5$ mm;
- darbinio (dėvimojo) sluoksnio storis $\geq 0,70$ mm;
- atsparumas nusidėvėjimui ne blogiau 33 klasės;
- atsparumas slydimui pagal DIN 51130 ne blogiau nei R10;
- turi būti atspari kėdžių ratukams ir baldų kojelių įspaudimams;
- sudėtyje neturi būti ftalatų;
- klojama klijuojant prie išlyginto betono pagrindo;
- Sandūrose su vertikaliais paviršiais turi būti įrengiamos PVC, MDF grindjuostės arba grindjuostės iš tokios pat dangos klijuojamos į specialius grindjuosčių profilius (prieš tai suderinti su užsakovu)
- Prieš įrengiant vinilines grindų dangas, reikali vadovautis technologinėmis įrengimo rekomendacijos paruošiant pagrindą - išlyginamasis sluoksnis.

Homogeninė PVC danga (ekonomiškesniam sprendimui):

- Homogeninė PVC danga turi būti tinkama naudoti visuomeninės paskirties patalpose, turi atitikti ekologinius ir higieninius reikalavimus. Danga ruloninė arba lentelėmis, plytelėmis;
- dangos bendras storis $\geq 2,5$ mm;
- darbinio (dėvimojo) sluoksnio storis $\geq 0,7$ mm;
- atsparumas nusidėvėjimui ne blogiau 34 klasės;
- liekamasis įspaudimas $\leq 0,04$ mm;
- atsparumas slydimui pagal DIN 51130 ne blogiau nei R10;
- turi būti atspari kėdžių ratukams ir baldų kojelių įspaudimams;
- sudėtyje neturi būti ftalatų
- klojama klijuojant prie išlyginto betono pagrindo;

- Ruloninė danga turi būti užlenkta ant sienos ir priklijuota, taip suformuojant 80-100 mm aukščio grindjuostę (prieš tai suderinti su užsakovu)
- Siūlės tarp dangos sujungimų turi būti suvirintos specialaus siūlo pagalba.

Susirinkimų patalpų grindų apdaila

Susirinkimų patalpoms ir kitoms patalpoms grindų danga įrengiama analogiška darbo kabinetams arba ten kur reikalinga apsauga nuo aido ir padidinti akustiniai reikalavimai įrengiama kiliminių plytelių grindų danga.

Skirtingų dangų sujungimas tarpusavyje

Visos skirtingos dangos tarpusavyje (plytelės ir pvc/pvch danga, kiliminės dangos) tarpusavyje turi susijungti be slenksčių viename aukštyje, nenaudojant uždengimo slenksčių.

Kiliminių plytelių danga:

- Grindų turi atitikti EN 1307 reikalavimus;
- Dangos tipas – struktūriniai kilpiniai šereliai
- Formatas – kvadrato arba stačiakampio formos plytelės;
- Pirminis paklotas – poliesterio audinys ar PVC pagrindas
- Šerelių sudėtis – poliamidas, nailonas ir /ar iš 100 % perdirbtų žaliavų
- Bendras storis ≥ 5 mm;
- Naudojimo klasė – visuomeninė arba komercinė, intensyvaus naudojimo;
- Garso sugeriamumas – ne blogiau kaip 25 dB;
- Sandūrose su vertikaliais paviršiais turi būti įrengiamos grindjuostės iš tokios pat dangos klijuojamos į specialius grindjuosčių profilius.

Analogiški kiliminių plytelių dangos reikalavimai keliama ir darbo kabinetų, kuriose numatyta kiliminė danga, grindų dangai.

Techninių ir pagalbinių patalpų grindų apdaila

Techninėms ir pagalbinėms patalpoms įrengiamos liejamos cementinės, epoksidinės, poliuretaninės arba akmens masės plytelių grindų dangos, priklausomai nuo patalpų naudojimo paskirties. Konkretus sprendimas derinamas projektavimo metu.

4.5. Vidaus apdaila – sienos

Vidaus patalpų sienos dažomos akriliniais dažais. Naudojami pusiau matiniai šilko blizgesio (Satin) arba kiaušinio lukšto blizgesys (Eggshell) dažai. Dažų atsparumas valymui drėgnam šveitimui - 1 klasė pagal EN 13 300. Dažoma ant lygių ir glaistytų sienų. Spalvos parenkamos šviesių neutralių atspalvių, vengiamą intensyvių spalvų atspalvių naudojimo.

Techninių ir pagalbinių patalpų sienos gali būti dažomos neglaistant

Sanitarinių mazgų patalpų sienos iki pat lubų įrengiamos iš didelio formato akmens masės plytelių. Galimi formatai – 600 x 600 mm, 600 x 1200 mm ir didesnio formato.

- plytelės sienoms turi būti (ne mažiau) 6 mm storio.
- sienų plytelės turi atitikti UNI EN 14411 Grupė BIII standartus.
- plytelių vandens įmirkis turi būti $< 10\%$;
- atsparumas lenkimui > 15 N/mm²;
- matmenys ir paviršiaus kokybė turi atitikti ISO 10545-2 standartus;
- keraminės plytelės turi būti pirmos rūšies, glazūruotos, vienos partijos, spalvą, raštą bei dydį išrenka architektas suderinęs su Užsakovu;
- Įrengiant sienų plyteles, jų vertikalios siūlės turi sutapti su grindų plytelių siūlėmis.

4.6. Vidaus apdaila – lubos

Patalpose įrengiamos pakabinamos akustinės modulinės „Amstrong“ tipo arba kito tipo modulinės lubos. Lubos turi būti įrengtos vadovaujantis medžiagų gamintojo technologija. Lubų plokščių spalva - balta.

Taip pat patalpose, priklausomai nuo architektūrinio sumanymo, lubų apdaila gali būti neįrengiama – paliekamos atviros perdangos konstrukcijos (dažytos arba natūralios spalvos) su atvirai sumontuotomis inžinerinėmis sistemomis. Jeigu numatoma lubų neįrengti, turi būti projektuojami sprendimai aido sumažinimui patalpose – akustinių modulių lubų intarpai, akustinių plokščių ant lubų ir/arba sienų montavimas ir pan.

- Pakabinamos lubos sukurtos iš daugiakomponentinio rėmo, ant kurio sumontuotos plokštės. Rėmas yra sukurtas iš įvairių metalinių profilių, išilginių ir skersinių.
- Prie lubų pritvirtinamas tvirtinimo elementas ir pakaba, kurią sudaro kablys ir juostos. pagamintos iš mineralinių medžiagų:
- nedegios, impregnuotos
- antimikrobinėmis savybėmis
- garso sugėrimas klasė nežemesnė nei D
- Pakabinamų lubų konstrukcijų kraštai ir kitos užbaigimo detalės turi būti vieno gamintojo. Elektros apšvietimo ir kita inžinerinė įranga, kuri yra tarp kabamųjų lubų ir statybinių konstrukcijų turi turėti atvirą tvirtinimą prie statybinių konstrukcijų. Ten kur projektuojami įleidžiami šviestuvai, kabamųjų lubų plokštės turi būti pripjaunamos pagal šviestuvo kontūrą.

Ten kur reikalinga, dėl išskirtinių interjero sprendinių (vadovų kabinetai, pagrindiniai holai, reprezentacinės patalpos ir erdvės ir pan.), gali būti projektuojamos pakabinamos gipso kartono lubos.

- Medžiaga gipso kartonas
- Spalva Balta, RAL 9003
- Metalinio karkaso sistema sudaryta iš dvigubo profilių karkaso ir dviejų sluoksnių gipso plokščių apkalos.
- DIN 18180 GKFI;
- EN 520 DFH2IR;
- Plokštės storis 12,5mm;
- Degumo klasė A2-s1, d0 EN 520;
- Plokštės tipas pagal EN 520: DF
- Kraštų tipas: 12,5mm – HRAK
- Degumo klasė: A2-s1, d0
- Vandens garų laidumo koeficientas μ :
- 10/4
- Šilumos laidumo koeficientas λ : 0,25 W/(mK)
- Svoris (12,5 mm/15 mm): $\geq 10,0 \text{ kg/m}^2 / \geq 12,0 \text{ kg/m}^2$
- Lenkimo stipris 12,5 mm
- (išilgai/skersai): $\geq 8,1 / \geq 3,2 \text{ N/mm}^2$
- Gniuždymo stipris: $\geq 5,5 \text{ N/mm}^2$

Techninėse patalpose lubos neįrengiamos – paliekama atvira perdanga ir inžinerinės sistemos. Prieš montuojant inžinerines sistemas perdanga turi būti nudažoma neglaistant.

4.7. Durys, spynos ir užraktai

1. Lauko durys:

Reikalavimai durims:

- Lauko durys įrengiamos iš aliuminio stiklo konstrukcijos (tais atvejais, kai nėra keliami kultūros paveldo ar architektūriniai apribojimai);
- Durų konstrukcija turi atitikti projekte joms keliamus šilumos laidumo ir gaisrinės saugos reikalavimus;
- Lauko durys turi atitikti joms keliamus garso slopinimo reikalavimus.
- Lauko durys turi atitikti ne mažesnius nei RC2 klasės reikalavimus pagal naujausią EN 1627:2011 standartą;
- Trijų dalių reguliuojami vyriai;
- Durų dažymas turi būti atliktas gamykloje;
- Durų pritraukikliai su slydimo bėgeliu, turi būti klasifikuoti pagal LST EN 1154 standartą;
- Pritraukiklis turi užtikrinti durų atidarymą ne mažesniu nei 120° kampų;
- Pritraukiklis turi užtikrinti lengvą durų atidarymą ne didesne nei 25N jėga.
-

Reikalavimai spynoms ir užraktams:

- Į visas lauko duris (pagrindines ir evakuacines) montuojama elektroninė solenoidinė spyna;

- Elektromechaninė spyna sertifikuota pagal LST EN 14846 standartą ir klasifikuojama ne žemiau nei 3S5EOL611;
- Elektromechaninės spynos veikimo ilgaamžiškumas – ne mažiau nei 200000 ciklų;
- Iš lauko pusės montuojama stacionari patraukiama rankena, iš vidaus – nulenkiama rankena, kurios nulenkimas atpalaiduojamas elektromagnetiniais impulsais;
- Spyna turi būti valdoma įėjimo kontrolės pagalba ir nuo gaisro signalizacijos signalų;
- Abipusės kontrolės durys valdomos nuo centrinės pastato įėjimo kontrolės sistemos. Nuotoliniais skaitytuvais montuojamai ant sienos šalia durų, durų užrakto pusėje arba ant spynos;
- Evakuacinėse duryse naudojamos elektromechaninės spynos kartu specialia furnitūra yra sertifikuotos pagal LST EN 179 arba LST EN 1125 standartą. Atidarymas nuo prie durų montuojamo rankinio jungiklio, kuris duris atidaro su laiko uždelsimu nuo jungiklio paspaudimo;
- Elektromechaninė spyna turi būti atrakinama mechaniškai, t. y. raktu, nepriklausomai nuo veikimo režimo ar durų padėties;
- Cilindras pagrindinėms įėjimo durims – vieno raktų sistema vieninga su kitos pastato duryse montuojamais vieno raktų sistemomis cilindrais;
- Cilindras testuotas pagal EN 1303:2015 – ne blogiau nei 6 saugumo klasė. Cilindro ilgaamžiškumas - ne blogiau nei 100 000 ciklų

2. Vidaus durys tarp skirtingų pastato zonų:

Reikalavimai taikomi durims įrengiamoms tarp skirtingų pastato zonų – tarp atskirų korpusų, tarp viešo naudojimo ir vidinių administracinių patalpų ar padidinto saugumo zonų, aukštuose pateikimui į koridorius iš laiptinių, pateikimui į konkretaus nuomininko patalpas ir praėjimuose tarp nuomininkų, pateikimui į serverinių, archyvo ar dokumentų saugojimo patalpas.

Patalpos turi atitikti ne mažesnę kaip C akustinę klasę.

Vidaus durys turi atitikti šiuos reikalavimus:

- darbuotojams / klientams skirtos įėjimo durys turi turėti rėminę konstrukciją, turi būti pritaikytos didelio intensyvumo naudojimui;
- pagrindinio įėjimo į tualetų patalpas durys turi būti automatiškai užsidarančios, turi būti be slenksčio;
- virtuvės durys turi būti ne mažiau kaip 90 cm pločio, automatiškai užsidarančios;
- į komutacines patalpas / serverines vedančios durys ir keliai turi būti ne mažiau kaip 2300 x 1000 mm; visoms vidinėms durims turi būti įrengti durų atmušėjai.

Taikomi garso aidėjimo reikalavimai, vidutinės reikšmės:

- Pasitarimų kambariuose: 0,6 s,
- Biuro erdvėse: 0,6 s,
- Kabinetuose: 0,5 s,
- virtuvėse: 0,8 s,
- konferencijų kambariuose (>50 sėdimų vietų): 0,8–1,2 s (priklausomai nuo dydžio),

Reikalavimai durims:

- Durys tarp skirtingų zonų įrengiamos pagal architektūrinius / interjero sprendinius, atsižvelgiant į naudojimo paskirtį, saugumo ir gaisrinės saugos reikalavimus.
- Į serverinių, archyvo ar dokumentų saugojimo patalpas durys įrengiamos plieninės, priešgaisrinės (pagal gaisrinės saugos sprendinius) su akmens vatos užpildu.
- Durų dažymas turi būti atliktas gamykloje;
- Durų pritraukikliai turi būti klasifikuoti pagal LST EN 1154 standartą;
- Pritraukiklis turi užtikrinti durų atidarymą ne mažesniu nei 120° kampų;
- Pritraukiklis turi užtikrinti lengvą durų atidarymą ne didesne nei 25N jėga.

Reikalavimai spynomis ir užraktams:

- Į duris montuojama elektroninė solenoidinė spyna;
- Elektromechaninė spyna sertifikuota pagal LST EN 14846 standartą ir klasifikuojama ne žemiau nei 3S5EOL611;
- Elektromechaninės spynos veikimo ilgaamžiškumas – ne mažiau nei 200000 ciklų;

- Į vidaus duris įrengiamas praėjimuose tarp skirtingų zonų montuojamos nulenkiamos rankenos iš abiejų pusių, kurių nulenkimas atpalaiduojamas elektromagnetiniais impulsais;
- Į serverinių, archyvo ar dokumentų saugojimo patalpas montuojama motorizuota (arba solenoidinė) spyna. Iš išorinės pusės montuojama stacionari patraukiama rankena, iš vidaus – laisvai nulenkiama rankena;
- Spyna turi būti valdoma įeigos kontrolės pagalba;
- Abipusės kontrolės vidaus durys valdomos nuo centrinės pastato įeigos kontrolės sistemos. Nuotoliniais skaitytuvai montuojamai ant sienos šalia durų, durų užrakto pusėje arba ant spynos;
- Elektromechaninė spyna turi būti atrakinama mechaniškai, t.y. raktu, nepriklausomai nuo veikimo režimo ar durų padėties;
- Cilindras pagrindinėms įėjimo durims – vieno rakto sistema vieninga su kitos pastato duryse montuojamais vieno rakto sistemos cilindrais;
- Cilindras testuotas pagal EN 1303:2015 – ne blogiau nei 6 saugumo klasė. Cilindro ilgaamžiškumas - ne blogiau nei 100 000 ciklų;
- Durų rankenos ir metaliniai spynų elementai – iš nerūdijančio plieno.

3. Vidaus durys į darbo kabinetus:

Reikalavimai taikomi durims įrengiamoms standartinius darbo kabinetus.

Reikalavimai durims:

- Durys į darbo kabinetus gali būti įrengiamos pilnavidurės skydinės dažytos arba laminuotos arba faneruotos, berėmio stiklo konstrukcijos arba aliuminio stiklo konstrukcijos. Konkretus sprendinys parengiamas pagal architektūrinius / interjero sprendinius;
- Durys turi atitikti joms keliamus garso slopinimo reikalavimus.
- Durų dažymas ir padengimas apdaila turi būti atliktas gamykloje;
-

Reikalavimai spynomis ir užraktams:

- Į duris montuojama mechaninė spyna;
- Spyna turi būti sertifikuota pagal LST EN12209, saugumo klasė – ne žemesnė nei 3;
- Spynos veikimo ilgaamžiškumas – ne mažiau nei 200000 ciklų;
- Įrengiamos palenkiamos rankenos iš abiejų durų pusių;
- Cilindras durims pateikiamas su 5 raktų komplektu;
- Cilindras turi būti testuotas pagal EN 1303:2015 – ne blogiau nei 4 saugumo klasė. Cilindro ilgaamžiškumas - ne blogiau nei 100 000 ciklų

3. Vidaus durys į pasitarimų kambarius:

Durims įrengiamoms į pasitarimų kambarius ir posėdžių sales taikomi individualūs sprendimai garso slopinimo reikalavimams.

Garso slopinimo reikalavimai (ne mažiau kaip):

- 44 dB (Kabinetas, nuo durų iki durų),
- 32 dB (stiklo pertvara / stiklas),
- 44 dB (Pasitarimų kambarys, nuo durų iki durų).

4. Vidaus durys į technines patalas:

Reikalavimai taikomi durims įrengiamoms technines patalpas, pagalbines patalpas, sandėlius ir pan.

Reikalavimai durims:

- Durys į technines patalpas įrengiamos plieninės;
- Durys turi atitikti ne mažesnius nei RC1 klasės reikalavimus pagal naujausią EN 1627:2011 standartą;
- Pagal poreikį gali būti įrengiamos priešgaisrinės durys;
- Durų dažymas turi būti atliktas gamykloje, milteliniu būdu;
- Durų pritraukikliai turi būti klasifikuoti pagal LST EN 1154 standartą;
- Pritraukiklis turi užtikrinti durų atidarymą ne mažesniu nei 120° kampu.

Reikalavimai spynomis ir užraktams:

- Į duris montuojama mechaninė spyna;
- Spyna turi būti sertifikuota pagal LST EN12209, saugumo klasė – ne žemesnė nei 3;
- Spynos veikimo ilgaamžiškumas – ne mažiau nei 200000 ciklų;
- Įrengiamos palenkiamos rankenos iš abiejų durų pusių;

- Cilindras turi būti testuotas pagal EN 1303:2015 – ne blogiau nei 4 saugumo klasė. Cilindro ilgaamžiškumas - ne blogiau nei 100 000 ciklų.

5. Evakuacinės durys

Tipas: išorinės durys.

Angos dydis: plotis ir aukštis pagal fasado sprendimus ir priešgaisrinės projekto dalies sprendinius.

Tipas, medžiagos: plieninės dažytos miltelinio būdu arba aliuminis su stiklu (grūdintas, laminuotas).

Apdaila, spalva (išorės ir vidaus): rėmas – pagal architektūros sprendinius, stiklas – pagal architektūros sprendinius.

Stiklo paketas (jei naudojamas) privalo atitikti klasę P4A, EN 356.

Su elektrine spyna, prijungta prie gaisro centralės. Atskirais atvejais, kur negalima montuoti spynos, vietoje elektroninės spynos gali būti naudojamas elektromagnetinis pritraukėjas. Prie durų turi būti sumontuoti durų avarinio atidarymo mygtukai, užtikrinantys durų momentinį atidarymą evakuacijos atveju, nepaisant to, ar gaisro indikacija aktyvi ar ne.

Su antipanic strypais iš vidaus, be rankenos iš išorės. Be slenksčio.

4.8. Langai

Reikalavimai langams:

- Langai turi atitikti STR 2.04.01:2018 „Pastatų atitvaros. Sienos, stogai, langai ir išorinės įėjimo durys“ reikalavimus;
- Langai ir balkonų durys gaminami iš PVC profilio (tais atvejais, kai nėra keliami kultūros paveldo ar architektūriniai apribojimai);
- Langų konstrukcija turi atitikti projekte jiems keliamus šilumos laidumo ir gaisrinės saugos reikalavimus;
- Langų bendra šilumos perdavimo koeficiento U ($W/(m^2 \cdot K)$) vertė turi atitikti projekte langams keliamus šiluminės varžos reikalavimus, bet kuriuo atveju ne didesne kaip $1,4 W/(m^2 \cdot K)$;
- Langai turi atitikti projekte jiems keliamus garso apsaugos reikalavimus;
- Išlaikomas autentiškas sudalinimas (jei yra duomenų), jei ne – pagal to laikotarpio analogus;
- Naudojamas stiklas turi būti geros kokybės ir patikimo gamintojo. Stiklo paketai turi būti su selektyviniu stiklu. Langų stiklinimui naudojamas skaidrus 4 mm storio stiklas. Sanitariniuose mazguose stiklo paketų vienas stiklas turi būti nepermatomas arba dengiamas matine plėvele;
- PVC profilių sutvirtinimo armatūra - metalinė, atspari korozijai;
- Plastikinis profilis visu skerspjūviu turi būti pagamintas iš pirminės žaliavos;
- Iš lauko pusės turi būti įrengta vėjo izoliacija, iš vidinės pusės – garo izoliacija;
- Lango apkaustai turi būti pagaminti ir sumontuoti laikantis apkaustų gamintojo instrukcijų. Lango turi būti pagamintas su lango apkaustais kurie leistų langą varstyti dvejomis padėtimis su trečia varstymo padėtimi („mikroventiliacija“);
- Lango rankena turi būti ne aukščiau kaip 1,8 m aukštyje. Montuojant langą didesniame aukštyje, numatyti prailgintą rankeną;
- Langų staktos profilio storis turi būti ne mažesnis kaip 70 mm;
- PVC profiliai ir sandarinimo medžiagos neturi būti radioaktyvios, negali išskirti į aplinką sveikatai pavojingų medžiagų bei privalo atitikti LR Sveikatos Apsaugos ministerijos ne maisto prekėms keliamus reikalavimus;
- Langai turi būti armuoti visu perimetru cinkuoto plieno profiliais, kurių sienelės storis – ne mažesnis kaip 1,5 mm;
- Stiklo sandarinimui turi būti naudojamos elastingos polimerinės ar guminės tarpinės, alternatyviai langų sandarinimui gali būti naudojama patentuota mastika;
- Langų atsparumo įsilaužimui projektiniai rodikliai turi būti apibūdinti atsparumo įsilaužimui klase, nustatoma pagal LST EN 1627:2011 [6.36] standartą;
- Langai ar kitos angos turi turėti aptvarus ar kitokias apsaugos nuo kritimo priemones, jeigu tokių angų apačios aukštis nuo grindų yra mažesnis už tai Statinių grupei nurodytą aptvarų, turėklų ar baliustradų aukštį. Stiklinės durys, pertvaros ar vitrinos turi būti apsaugotos nuo galimo susidūrimo, įrengiant saugos priemones ar įspėjamuosius ženklus;
- Langai privalo turėti atitikties įvertinimą ir būti paženklininti CE ženklu;

- Projektuojant langus turi būti įvertinti šilumos pralaidumo, oro garso izoliavimo, atsparumo vėjo apkrovai, vandens nepralaidumo, oro skverbties, mechaninio atsparumo, stiprumo, atsparumo įsilaužimui, įstiklinimo, saulės šilumą ribojančio stiklo naudojimo, natūralaus apšviestumo poreikio įvertinimo, ženklavimo ir montavimo pastatuose reikalavimai.

Reikalavimai vidaus palangėms:

Medžiaga- MDF (medžio drožlių plokštė);

Plotis — 300-400 mm;

Palangės pagrindas: drėgmei atspari impregnuota medžio drožlių plokštė;

Paviršius: 0,5 mm storio laminatas;

Palangės turi būti įrengiamos su 1 % nuolydžiu į patalpų pusę. Palangių galai turi būti užglaistyti ir užlaminuoti, jei Gamintojas nenurodo kito apdailos būdo.

Reikalavimai išorės palangėms:

Išorinės palangės turi būti padengtos ne mažiau kaip 0,6 mm storio cinkuotos skardos nuolajomis, išsikišančiomis už baigtos sienos plokštumos 20-40 mm. Klijuojama medžiaga padengti visą palangės montavimo paviršių. Nepalikti aštrių skardos galų pirmo ar cokolinio aukštų palangėse. Palanges montuoti prieš galutinę fasado apdaila, kad per angokraščius į fasadą nepatektų drėgmė.

Lauko palangių minimalus nuolydis 3,5%. Montavimo mazgai parenkami pagal sienos tipą.

4.9 Roletai

1. Reikalavimai roletų konstrukcijai:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Perkančiosios organizacijos reikalaujami parametrai
1.	Roletų sistema	Audinys susivynioja ant aliuminio vamzdžio, su jį gaubiančia kasete ir šoniniais dangteliais. Aliumininė kreipiančioji. Apatinis profilis – aliuminis, stačiakampio formos.
2.	Roletų valdymas	Rankiniu būdu (pasirinktinai kairėje arba dešinėje roletų pusėje), traukiant grandinę ir automatiškai fiksuojant norimame aukštyje.

2. Reikalavimai roletų audiniui:

Eil. Nr.	Reikalaujami parametrai
1.	Audinys tinkantis drėgnai atmosferai, tinkantis ofisams.
2.	Lygios tekstūros audinys, turintis natūralų pynimą.
3.	Audinio sudėtis: 100% PES
4.	Audinio vaizdo pralaidžiamumas (OF) $\geq 7\%$
5.	Audinio šviesos atspindėjimas: $\geq 12\%$.
6.	Audinio šviesos pralaidumas: $\geq 16\%$.
7.	Audinio šviesos sugėrimas: $\geq 72\%$;
8.	Audinys yra nedegus. Nedegumo standartas: M1, B1, EN13773, BS 5867, NFPA701 arba lygiavertis..
9.	Audinys atitinka OEKO-TEX®STANDARD 100 arba lygiavertį standartą, kuris pažymi, kad gaminys yra patikrintas dėl kenksmingų medžiagų.
10.	Audinys turi būti tvarus. Pateikti tai įrodantį DGNB, BREEAM, LEED ar lygiavertį sertifikatą.

Priedai:

Priedas SA_1 NT objektų ženklavimo priemonių gidas

Priedas SA_2 Vaikų kambario standartas